

COOP:

”Vi skal forholde os til kemisk risikovurdering løbende”

Kemisk risikovurdering er lovpligtigt, men mange virksomheder er stadig i tvivl om, hvordan det kan gribes an. Hos COOP var nøglen at gå systematisk til værks for at få overblik over kemien i deres hundredvis af butikker. Ambitionen er i fremtiden at integrere kemisk risikovurdering som en naturlig del af virksomhedens daglige processer. Her deler de deres erfaringer.

Margrethe Sparre, COOPs landsdækkende arbejdsmiljørepræsentant, er vant til at skulle bevare det store overblik. Som arbejdsmiljørepræsentant dækker hun stort set alle DagliBrugsen-butikker fra Skagen til Gedser – og dertil kommer 45 mindre Superbrugsen-butikker. Alligevel var det en stor opgave at skulle i gang med kemisk risikovurdering: ”Jeg var lidt bekymret til at starte med. Tid er jo altid en faktor, så jeg frygtede, at det hurtigt kan ende med ’Det kan vi lige gøre i morgen’. I virkeligheden viste det sig at være mere enkelt, end jeg havde forestillet mig. De er da i gang ude i butikkerne nu” indleder hun.

Sådan gjorde vi

Det hele startede med en grundig kortlægning og oprydning, som blev udført fra centralt hold med arbejdsmiljørepræsentanten, arbejdsmiljøchefen og en medarbejder fra logistik som de drivende kræfter. ”Vi kunne ikke forvente, at den enkelte uddeler eller varehuschef skulle fikse det. Vi er en stor virksomhed med mange forskellige typer områder og funktioner – vi har for eksempel både kontorer, lagre og værksteder. Logistik har nogle særlige processer og produkter i forhold til rengøringsmidler, olie og maling. Og så har vi produktionsområder for bageri, slagter og delikatesse” fortæller Margrethe Sparre. Det betyder, at der var en lang række arbejdsprocesser at få overblik over – fra rengøring af ovne og kaffemaskiner til skumudlægning og gulvvask.

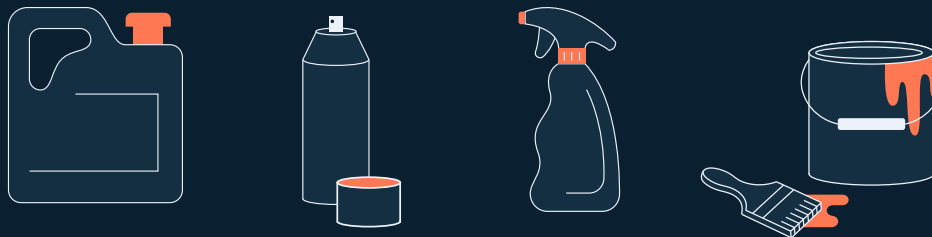
Arbejdsgruppen kastede sig ud i at kortlægge alle arbejdsopgaver, som indebærer farlig kemi i produkter eller processer. COOP valgte at samarbejde med eksterne rådgivere. Ud fra arbejdsgruppens kortlægning udførte rådgiverne selve den kemiske risikovurdering for de enkelte produkter og processer. Derefter tilføjes risikovurderingen til en database som COOP har valgt at oprette. ”Vi har vurderet samtlige produkter vi havde og har sammen med vores indkøbsafdeling sat gang i at substituere” fortæller Margrethe Sparre. Substitution er en del af det såkaldte STOP-princip – en måde at arbejde med vurdering af kemiske produkter på.

Kenneth Sønberg som er Arbejdsmiljøchef, fortæller også, at det at gå alle produkterne igennem, også har givet et dybere kendskab til produkterne. Samtidigt blev muligheden for antallet af produkter man kan vælge imellem til forskellige arbejdsprocesser minimeret. Sikkerhedsdatabladene for produkterne blev gennemgået med henblik på at substituere - altså erstatte - med produkter, der var mindre farlige, og som gav samme resultat i arbejdsprocessen.

Det grundlæggende arbejde med at få udført de kemiske risikovurderinger er nu på plads. Nu gælder det om at få implementeret den nye viden i de daglige processer ude i butikkerne. ”Vores arbejde med kemisk risikovurdering er blevet forenklet. Den enkelte butik har nu adgang til alle deres risikovurderinger ét sted.

Her kan de for eksempel finde beskrivelser om værnemidler og opblanding, så de ved præcist hvordan de skal gå til deres opgaver. Vi er allerede i gang med at videreudvikle, hvordan vi formidler det til medarbejderne – vi har for eksempel også plakater og opgavebeskrivelser til det enkelte rengøringsmiddel” forklarer Margrethe Sparre.

Et helt afgørende element i kemisk risikovurdering er netop instruktion af medarbejderne. ”Jeg er fysisk ude i alle de butikker, jeg har ansvar for. Så går jeg altid en runde i butikken, tjekker hvilke produkter, de har stående, går ind i databasen og finder den kemiske risikovurdering. Jeg får dem printet og instruerer medarbejderne – både om metoder og værnemidler. Samtidig instruerer jeg dem i, hvordan man selv kan tilgå databasen” fortæller Margrethe Sparre.

Udfordringer og overvejelser

Undervejs i processen har der været masser af overvejelser og nogle udfordringer. ”Det har været et stort arbejde, fordi vi har så mange butikker. Det har været lidt håndholdt - vi skulle selv finde ud af, hvordan det skulle gøres, så det er noget med at kaste sig ud i det”, konstaterer Margrethe Sparre. Særligt instruktion kommer COOP til at have fokus på fremadrettet. ”Oplæring og instruktion er noget af det mest udfordrende derude. Den der form for kommunikation er rigtig svær, men det er blevet taget rigtig godt imod. Jeg ved jo godt, de har travlt. Det er så vigtigt for os, at der bliver brugt den nødvendige tid til, at den der skal modtage instruktionen nu også er helt med” siger hun og fortsætter.

”Noget andet, jeg godt kunne tænke mig at arbejde videre med, er den løbende oplæring og opfølgning. Jeg vil gerne samle cheferne - forskellige steder i landet - så vi får en fælles platform, og alle ved, hvad vi har med at gøre. Opfølgningsprocedurer er også et godt tiltag - for eksempel når man bliver ny bager- eller slagtermester. Vi skal sørge for at vedligeholde viden og understrege, hvorfor det giver mening”, reflekterer Margrethe Sparre.

Kommunikation er vigtigt for at få kendskab til de nye arbejdsgange og processer. ”Det er vigtigt at virksomheden hele tiden overvejer og evaluerer om instruktionen og oplæring i arbejdsmiljøtiltag, herunder

også kemisk risikovurdering, er effektiv og brugbar. I vores projekt om indførelse af kemisk risikovurdering valgte vi forskellige kommunikationsmedier, såsom butikskædernes egne nyhedsbreve, videoer og QR-koder, da vi vurderede at det var de bedste medier ved udrulningen til ca. 1000 butikker” fortæller Kenneth Sønberg.

KEMISK RISIKOVURDERING TRIN FOR TRIN

1

Kortlæg alle arbejdsprocesser, hvor I bruger kemiske produkter, eller hvor der udvikles farlig kemi.

2

Vurder risikoen ved hver enkelt arbejdsproces: Hvor farlig er kemien? Hvordan sker udsættelsen?

3

Vurder, om jeres medarbejdere er godt nok beskyttet, og undersøg, om I kan fjerne eller minimere risikoen.

Gode råd når man skal i gang med kemisk risikovurdering

Hele værdikæden kan med fordel tænkes ind, som Kenneth Sønberg fortæller ”Ved indførelsen af kemiske risikovurderinger er det vigtigt at hele værdikæden tænkes ind, det kan være lige fra leverandør, Indkøbsafdeling, arbejdsmiljøorganisation, arbejdsmiljøafdelingen og fagspecialister. Alle parter skal tænkes ind, og hvis først det samarbejde kommer op at køre, vil den færdige løsning for virksomheden være mere langtidsholdbar og muligheden for en succesoplevelse vil også være betydelig højere.”

Et godt samarbejde med leverandører skaber også opmærksomhed på den kemi som anvendes. Man kan med fordel have et fast interval for en vurdering af kemien, bl.a. kan der holdes møde med den eller de leverandører der leverer de kemiske produkter, så butikkerne altid er opdateret på den nyeste viden om produkter der bruges i arbejdsprocesserne, og om der er kommet udskiftning af produkterne. ”Det vigtige er forståelsen af, at kemisk risikovurdering er en løbende proces. Kemi, metoder, værnemidler og substitution er simpelthen noget, vi skal forholde os til kontinuerligt”, afslutter Margrethe Sparre.

Læs mere om trinene i den kemiske risikovurdering. Find mere på amr.dk/kemi. Her kan du også læse om andre virksomheders erfaringer.

ARBEJDSMILJØRÅDET

BFA Branche fællesskab for arbejdsmiljø
for Handel, Finans og Kontor

TRE GODE RÅD

Når virksomheder – både små og store – skal i gang med den kemiske risikovurdering, giver Margrethe Sparre bl.a. følgende råd:

1

Få set på samtlige arbejds gange i samtlige afdelinger, så I er sikre på at få identificeret, hvor der arbejdes med eller udvikles farlig kemi.

2

Gå systematisk til værks, så man hele tiden har overblikket og får etableret nogle fornuftige faste procedurer. Når først de er på plads, kører arbejdet med at udføre kemisk risikovurdering af sig selv.

3

Hav fokus på instruktion og opfølgingsprocedurer for at sikre og fastholde viden.